

AMIT A MAGYAR KIADÓ MÜLLER GYÖRGY ÉLETRÁJÁSÁBÓL KIHAGYOTT.

A MÜLLER GYÖRGY Pierson-féle életrajzának magyar kiadásából az 58. lap első bekezdése után s az "1830, nyarán.." kezdetű bekezdés előtt két rövid bekezdés kimaradt. A fordításban benne volt ez a kihagyott rész; de a kiadó egyesület, hogy egyházi körökben zavart ne keltsen, elhagyatta, mint ahogy az első kiadásból ugyanilyen okból a fordító nevét is kihagyatta.

Mikor a fordító most ezeket a sorokat újra lefordítja, nem vitatkozás kedvéért teszi s nem is ~~szégyen~~ azért, hogy a kipótolt sorokkal izgasson; hanem egyrészt Müller György életrajzának teljességét akarja szolgálni; másrészt Müller György elhallgatott tettének jelentőségét akarja épülés végéig méltatni s a mellőzött részt Müller György életébe beilleszteni.

A kihagyott rész a következő: "Az 1830. év áprilisában Müller György azt hitte, hogy Isten ígéjének elégét kell tennie azzal, hogy másodszer megkeresztelkedik s ebben főleg Csel.8,36-38-ra és Róm.6,3-5-re támaszkodott.

Az az öröme volt, hogy azok közül, akik az Urban igazi barátai voltak, emiatt senki nálat nem fordított neki, mint ahogy félig-meddig várta. Külső helyzetét tekintve e lépése miatt bizonyos hátrányokat szenvedett; de az Ur semmiben sem engedte hiányt szenvedni."

Az idézett bibliai helyek pontos fordítása a következő: Csel.8,36-38: "Mialatt az úton menegéltek, valami vízhez érkeztek s a kamarás így szólt: Nini víz! Mi akadály van, hogy bemerítkezzem? - Ha hiszsz - válaszolta neki Fülöp - egész szivedből, lehetséges! - Hiszem, hogy a Messiás Jézus Isten fia! - felelte az. Erre megparancsolta, hogy a szakér álljon meg, mindketten leszálltak a vízbe, Fülöp is, a kamarás is és bemerítette őt." Az aláhuzott szavak hitelességét szövegkritikusok kétségbe vonják; de a legkorábbi századok felfogását mégis helyesen mutatják.

Róm.6,3-5: "Vagy nem tudjátok, hogy ahányan a Messiásba belemerítkeztünk, halálába merültünk bele? A bemerítkezés révén tehát Vele együtt eltemetkeztünk halálra, hogy amiképen az Atya dicsősége által a Messiás a halottak közül föltámasztott, akképen mi is élet ujságában járjunk. Ha ugyanis halálának hasonmása Vele összeoltott bennünket, feltámaszásának hasonmása is összeolt bennünket." Az aláhuzott szavak a fordító hozzááteliei az eredeti szöveg homályosságának csökkentésére. Szórum szóra az 5.v. így hangzik: "Ha ugyanis halálának hasonmása által összeoltottak vagyunk, feltámaszásáé által is azok leszünk."

A magyar kiadó tehát el akarta hallgatni Müller György életének egyik jellemző tényét, mellyel gyermekkorában kapott keresztelést nem tartotta elégségesnek és szükségesnek látta meg egy - bibliai ménon véghezvitt - keresztiséggel, helyesebben bemerítkezéssel azt a bibliai gondolatot kifejezni, amelyet ő a keresztiségben látott. Anélkül, hogy a keresztelés mai gyakorlatát illetően bárkivel vitába akarnék szállani, ez a kimagasló, igazi keresztény ember megérdemli, hogy életének ebbe a részletébe is leszálljunk és azt élete szemléletéből el ne hagyjuk. Müller Györgyöt aligha vezették kicsinyes felekezeti szempontok, mikor ezt a lépést megtette, mint ahogy felekezeti szempontok vezetik azokat, akik emiatt valamit Müller György életéből szégyelnek vagy el akarnak takarni. Próbáljuk meg tehát a bibliai keresztiség-fogalmat Müller György életébe beilleszteni. Milyen meggonolások inathatták Mullert a keresztelési szertartásnak megújítására?

Müller Györgyöt Isten egészen rendkívüli szerepre s munkásságra használta fel Isten országának történetében s évgett rendkívüli utakon vezette. Istennek ez a vezetése bonthatatlan egész és abból nem szabad metsző ollóval ágakat eltávolítani. Isten tudja, miért vezette őt azon az uton s nekünk nem szabad Müller György életének olvasóit attól megfosztanunk, hogy a teljes tényállás alapján maguk hozhassanak ítéletet afelől, hogy Müller életében mi követendő és mi nem. Ennek a lehetőségnek a nyújtásával egyik felekezeti érdekei ellen sem vétünk, mert a történet bármely részének elhallgatása csak azok érdeke lehet, akik nem akarják a teljes igazságot tanítani és nem azok érdeke, akik mindent megpróbálnak, hogy ami jó, mindenből megtartsák. Nincs joga senkinek sem a valóság bármely részét a kutató s igazságkereső emberek elől elrejtteni. Ha Müller György tévedett, helyre kell igazítani, de megcsönkítanunk nem szabad életbajját.

De vajjon tévedett-e Müller György? Vagy ez az elhallgatott elhatározása szorosan bele illeszkedik élete akkori szakaszába? Nézzük meg, mit élt át Müller György ez elhatározása előtt és után; mit akart s tetteivel kifejezni.

Müller György megtérése előtt olyan életet élt, amelyben a lelkiismeretlenséget tökéletességre vitte. Müller egész ember volt, a gonoszságot sem csinálta félig. Ujonnanszületése után a megtérése is teljes volt: nem mintha hibáit és bűneit egyszerre vetkőzte volna le; megvilágosodása lassankint történt, mint minden emberé; de a nyert világosságnak mindig teljes mértékben engedelmességet s azért Isten fiatal korában elvezethette oda, aová más keresztyének legfőbb életük végén jutnak el. A másodszori keresztkedést nem sorozom azok közé az eredmények közé, melyekre csak kivételes keresztyének jutnak el. Magában véve pusztá szertartás ez és ha valaki felnőtt korában keresztkedik meg azért, mert a baptista egyházban nőtt fel, mert szülei gyermekkorában nem keresztkedtek meg; vagy azért, mert bizonyos körülmények a baptista egyházra vezették lépteit s annak külsőségeit magáévá tette: ez a keresztség-forma vagy szertartás-forma nem fogja őt kiválóbb keresztyénné tenni, mint amilyenek azok, akik más egyházakban nevelkedtek, vagy életkörülményeik nem úgy alakultak, hogy egyházukat elhagyták volna. Maga a szertartás nem jelent semmit. De épen azok a bibliai helyek, amelyekre Müller György hivatkozott, mutatják, hogy Müller nem a szertartás helyessége és bibliássága miatt keresztkedett meg másodszor. 1830. körül, mikor Müller ezt a lépést tette, Isten őt lassankint minden földi szervezettől szabadá tette, mi ismét nem azt mutatja, mintha ez az út mindenkire egyformán ajánlatos volna; mintha a felekezeti oda tartozás megszüntetése új s mélyebb utra lépést jelentene bárkinék életében is. Ha ez a lépés nem belülről fakad, akkor ha csak külső állásfoglalás, mely belső átalakulással nem jár együtt, akkor a külső "szabad álláspont" nem jelent igazi szabadságot, legfőbb "szabadságnak" nevezett felekezeti iséget, mely épen azért, mert belső hazugság van benne, veszedelmesebb, mint a külső felekezeti iséghöz való ragaszkodás. Müller György elhagyta hazáját, mely őt missziói munkára nem alkalmazta; új hazájában, Angliában elhagyta a Londoni Misszió-Társulatot, mely őt gátolta abban, hogy egészen Isten vezetése alá adja magát; elhagyta a renass viszonyt, melyben szabad gyülekezetétől rendszeres fizetés felvétele által függött; elhagyta első szabad gyülekezetét, mert Isten más helyen szabta meg működésének színterét s új gyülekezetével olyan viszonyba lépett, mely gyülekezetet és predikátorát a teljes önkéntesség és szabadság kölcsönösségében tartotta. Ez az emberektől való teljes függetlenség volt az az alap, amelyen Müller későbbi élete felépülhetett, amelyben Isten páratlanul álló csoákat tett vele s általa

L. megadott

Abrahámot Isten kihívta hazájából, rokonai kapcsolataiból és legszűkebb családjából; az emből nem következik, hogy minden bizonyosságtevőnek el kell hagynia hazáját, rokonait és barátait. Abrahám hivatása egyedülálló volt, melyet bárki nem utánozhatott: épen így Müller György. Nincs minaan ki hivatva brisolti árvaházak alapítására és pusztán hitből való fentartására. De minaan ki hivatva van arra, hogy Müller életéből tanuljon s evégett a teljes igazságot ismernie kell felőle.

Olvassuk a magyar kiadó által kihagyott sorokban, hogy Müller azzal számolt, hogy másodszori megkeresztelkedése miatt barátainak egy része elhagyja; ez azonban nem így történt. Nyilván azért nem történt úgy, mert ezek a barátok észrevették, hogy Müller Györgyöt nem a külső feltűnés vezette, hanem tettét mélyre ható és mélyből feltörő meggyőződés indokolta. Ismétlem, lépése nem felekezeti keselés volt, nem szertartás-csere s ez a lépése őt nem kötötte egy másik kis felekezethez hozzá; ellenkezőleg, még sokkal inkább mindenkiévé tette, mint ahogy Müller György ma is közös kincse az egész keresztyénségnek és kevesen tudják róla, hogy a vele kapcsolatos mozgalom, anélkül, hogy erről Müller György tehetne, letért az egyetemesség útjáról és felekezeti vonásokat és jellegét öltött fel. Midőn ez a mozgalom külön felekezeti jellegét öltött, megszűnt a Müller utjával való azonossága. Mert nem a külső szervezet és nem a külső szertartás teszi Müller György irányzatát, hanem a belső szabadság és Istentől függés. Ugy, hogy semmirele földi körülmény vagy összeköttetés az Istennek való teljes és föltétlen engedelmségben ne akadályozzon.

Az a két ige, amelyet Müller György második keresztelésével kapcsolatban idéz, ezeket a gondolatokat foglalja magában. A szeracsen kamarás megkeresztelésének feltétele a hit volt, mely a kised-keresztelésnél ki van zárva, úgyhogy a kereszttség ezeknél az apré embereknél értelmét veszíti. A bibliai kereszttség ugyanis nem Istennel vagy Krisztussal való eljegyzés, mint azt ma sokan tekintik, hanem Róm. 5. szerint a halál szertartása, a Krisztus halálával való azonosulás. A külső szertartás sem hasonlított a maihoz, amikor vízzel leöntik a gyermek homlokát, hanem teljes vízbe merülés volt, amit a keresztelés görög szava: bap tidein jelent is. Müller György is egészen el akart merülni Krisztusban, úgyhogy egyetlen porcikája se maradjon Tőle át nem hatva, át nem itatva. Röviden, Müller György nem jövedelme tizedét akarta Istennek adni, hanem egész vagyonát az Ur lábához tette le és minden perce fölé az Urat tette uralkodójává. Azt gondolta, hogy ha saját életét, saját akarását, saját gondolatait ilyen módon a halálba adja, Isten ebből a halálba adott életből új életet fog alkotni, mely Krisztus feltámadásának hasonmásaképen nem őt, hanem Krisztus hatalmát, bölcseségét és hűségét fogja hirdetni a földön.

Müller György aligha volt olyan zavaros gondolkodásu, hogy azt hitte volna, hogy a külső szertartás fölvevése eredményezi a Krisztussal való azonosulást. Jól kellett tudnia, hogy a szertartás csak a belső vágy, törekvés és reménykedés külső kifejező jele s hogy Isten a belsőt nézi, a szív akarását és nem a külsőt, mely lehet más, mint a lélek belső iránya. De volt annyira józan, hogy a külsőt a belsőbe nézésért el ne hanyagolja. Hiszen a külső szertartás nemcsak kifejezője volt a belső eltökélesnek, hanem visszavonhatatlan pecsété is annak, bizonyágtétel, amellyel Krisztus mellett szögezte le életét. Ha nem így látta volna, el is hanyagolhatta volna a külső kifejezést a belső valóság mellett. A csecsemő-kereszttség semmi bibliai gondolatot ki nem fejez, mert a lélek megtisztítását a vér, víz és Szellem végezik és nem a kereszttség: a vér, melyet a Megváltó a bűnösért hullatott, a víz, azaz az ige, mely a

lelket megítéli és a Szellem, aki az emberi gonacolatot és utat Isten gonacolatával es utjával cseréli fel. Vaskos pogányság azt gondolni, hogy külső testi, a huson végrehajtott cselekmánynek minden lelki hozzájárulás nélkül szellemi következménye lesz, tehát hogy a keresztelés szertartását okvetlenül kíséri vagy követi az ujonnanszületés. Müller György olyan komolyan vette Isten követését, hogy ilyen balgatagságokkal nem engedte magát feltartóztatni vagy foglyul ejtetni. Ő a valóságra tört s a kereszttségben is a valóságot kereste, vagyis az emberi bizonyágtételt, az emberi közeledést Istenhez, mire következnie kellett Isten közeledésének, Isten válaszának, mely az emberi közeledést elfogadja, az emberi vágyat teljesíti, az üres, tehetetlen, Istent áhító embert Krisztusba oltja. Míg a csecsemő-kereszttség bibliai gondolat-nélküli, valótan szer tartás, addig Müller György másodikori megkeresztelkedése annak a valóságos vágynak kifejezője volt, hogy Müller meghalni vágyott, saját lényét alámeríteni s Krisztus gazdagságával betelni. Isten csak a valóságra felel valósággal.

Nemsokára Müller Györgynek második keresztstége után egy kis társaság gyült össze, Müller György, még két férfi és négy nő. Ez a kis csoport elhatározta, hogy teljesen bibliai módon rognak találkozni egymással és Isten utján járni. Ez nem valami új vagy felelevenített szervezetformát és liturgiát jelentett, mert a bibliaiságot ilyesmiben keresni annyi, mint azokat a helyeket kutatni, ahol az Ur valami csodálatos tettét végrehajtotta és attól a helytől csodálatos hatást várni. Bibliai gyülekezetforma és istentiszteletforma nincs. A presbiterium helyreállítása, diakónusok alkalmazása, hetenkinti urvacso rázgatás még nem hozzák el a bibliai időt, mert ahhoz szellemi átváltozás kell és nem a bibliai forma megújítása, annál kevésbé, mert a bibliai forma annak a kornak megszokott és általános szervezkedési formája s a zsidó zsinagógai szokások átvétele volt. A hét ember elhatározása arra vonatkozott, hogy emberi megszabásoktól és előzetes emberi utjelöke-sektől függetlenül teljesen Istenre bízzák magukat és szünetlenül Isten utmutatására várnak. Mintahogy a bibliai keresztstéget nem állítjuk helyre azzal, hogy a baptista keresztstelkedési szokásokat elszakítjuk, egy a külső bemeitkezést soha magára nem vevő ember, ki magát egészen halálba adja, hogy Krisztussal egyesüljön tulajonképen magára vette a bibliai keresztstéget annak külső jele nélkül: ugy minden olyan kis kereszttyén-csoport, amely Isten vezetését feltétlen akarással keresi s magát az Ő rendelkezésére adja, az igazi bibliai közösség életét éli.

Mikor a magyar kiadó mellőzendő itélte Müller György második keresztstégének megemlítését azért, hogy bizonyos felekezetek érzékenységet ezzel kerülje, ezzel már lelépett arról az utról, amelyen csoportok és egyesek magukat egészen Isten vezetésére bocsátják s Neki mindenben engedelmeskedni készek. Enlyett azt kellett volna a kiadónak hangoztatnia, hogy Müller abban a büagalmában, hogy mindenben Isten utját kövesse, külső jeleiben is kifejázte, hogy mindenben halálba akarja küldeni az emberit és érvényre akarja juttatni a feltétlenül istenit. Isten epen ezt a núséget alaotta meg Müller Györgynél és erre a núségre felelt hasonló núséggal: egy hosszú életen át nem hagyta őt magára, hanem minaiig imáaságot meghallgató Istennek bizonyult. Es Müller György is elmondhatta, hogy Istenbe vetett bizalmában sohasem csalódott, bár állanaon próbára tette Istenét.

T a kereszttségben
L hitra